

Notat

Evaluering af projekt 'Faglært til Fremtiden – flere unge i eud i Region H'.

LO-Hovedstaden og Region Hovedstaden

Arbejdsplan 1:

Tidlig undervisningsbaseret vejledning om eud og professionsmuligheder i 6. og 7. klasse.

Arnt Louw & Niels-Henrik M. Hansen

Kolofon

Notat: Evaluering af projekt 'Faglært til Fremtiden – flere unge i eud i Region H'.

LO-Hovedstaden og Region Hovedstaden

Arbejdsmappe 1: Tidlig undervisningsbaseret vejledning om eud og professionsmuligheder i 6. og 7. klasse.

© Center for Ungdomsforskning, Arnt Louw & Niels-Henrik Møller Hansen, juni 2018

Indholdsfortegnelse

Baggrund for projektet	3
Del 1: Undervisningsbaseret vejledning – '4 Veje', 6. klasse.....	4
Intro	4
De 4 fagforløb	4
Afrunding	4
Del 2 – undervisningsbaseret vejledning – '4 Veje', 7. klasse	5
Evaluering af projektet	5
Opsummering og perspektiver	11
Referencer	12

Baggrund for projektet

Søgningen til erhvervsuddannelserne er faldet 38 % over de sidste 15 år. I dag vælger lige under 20 % af de unge i grundskolen en erhvervsuddannelse, mens cirka 75 % vælger gymnasiet. Den politiske ambition er, at mindst 25 % af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020. I 2025 er det ambitionen, at andelen skal op på mindst 30 %. For at få nå disse mål og få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse direkte fra grundskolen, er det væsentligt at sætte ind i grundskolen og arbejde med at få gjort de unge nysgerrige på – og interesserede i – erhvervsuddannelserne. Dette bør ske tidligt i grundskolen, måske allerede før den generelle uddannelsesvejledning begynder i 7. klasse. Det vil samtidig give mulighed for aktivt at udnytte og inddrage de praktisk/musiske fag, som eleverne stadig har i skolen på dette tidspunkt. LO Hovedstaden og Region Hovedstaden har på denne baggrund igangsat projektet: 'Faglært til Fremtiden - flere unge i eud i Region H. Projektet henvender sig til elever i 6.- 9. klasse i forskellige folkeskoler på Københavns Vestegn.

Formålet med projektet er for det første at styrke elevernes karrierekompetencer, således at de er bedre rustet til og motiveret for at møde deres ungdomsuddannelsesforløb. For det andet er formålet, at eleverne møder en forbedret vejledningsindsats specifikt i forhold til viden om eud og de professioner, der knytter sig hertil.

Projektet løber over tre år og er delt op i 4 arbejdsplaner med forskellige, men sammenhængende indsatsområder. I de 4 arbejdsplaner sættes der fokus på:

1. Tidlig undervisningsbaseret vejledning om eud og professionsmuligheder (Arbejdsplan 1).
2. Før, under og efter erhvervspraktikken (Arbejdsplan 2).
3. Forældrenetværk og brugen af rollemodeller (arbejdsplan 3 & 4).

Hver arbejdsplan forløber i en proces, hvor indsatsen og forløbet først udvikles i lokal kontekst på skolerne, herefter afprøves og evalueres forløbet med henblik på efterfølgende implementering. Udviklingsprocessen er et samarbejde mellem flere parter: UU, erhvervsskoler, kommuner og erhvervsnetværk.

Dette notat vedrører en oversigt over udvalgte data fra en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt elever i 7. klasse, der har gennemført forløbene i arbejdsplan 1 - Tidlig undervisningsbaseret vejledning om eud og professionsmuligheder. Arbejdsplan 1 er udviklet og gennemført af UU Vallensbæk som

tovholder, og det består af 2 sammenhængende forløb som er knyttet til faget "Uddannelse & Job": Et introducerende forløb i 6. klasse og et viderebyggende forløb i 7. klasse. Arbejdspakke 1 og de 2 sammenhængende forløb beskrives kort herunder.

Del 1: Undervisningsbaseret vejledning – '4 Veje', 6. klasse

4 Veyes første del i 6. klasse giver eleverne en oplevelse og erfaring med opgaver eller begreber, som løses eller anvendes af faglærte i deres nærmiljø, således at eleverne kan koble deres viden og kompetencer fra folkeskolens fag til en person eller et faglært job. Del 1 er inddelt i 6 elementer: en *intro*, afholdelse af 4 *fagforløb* og en *afrunding*. Det samlede forløb varer ca. 10. lektioner, og gennemføres af en UU-vejleder i samarbejde med klassens lærere. I det følgende beskrives de enkelte elementer.

Intro

I Introen får eleverne en generel introduktion gennem faget "Uddannelse & Job", samt introduktion til hvad en uddannelsesvejleder arbejder med. Introen tager udgangspunkt i elevernes forforståelse for temaer i relation til job, og elevernes præsenteres afslutningsvis for de 4 fagligheder, som de 4 fagforløb omhandler.

De 4 fagforløb

Hvert af de 4 fagforløb er bygget op omkring en film med en fagperson. Gennem deres fortællinger og beskrivelser af deres arbejde får eleverne et lille indblik i en specifik faggruppe. I hvert forløb skal eleverne desuden løse praktiske arbejdsopgaver relateret til det konkrete fag, og eleverne får på den måde en forsmag på en tilhørende arbejdsopgave. De 4 fagforløb repræsenterer de 4 indgange til eud, som eleverne skal arbejde videre med i 7. klasse. I forløbene er der fokus på opgaver, der kan relateres til skolefagene, færdigheder, som eleverne allerede besidder og arbejdsliv og arbejdsglæde. Det er vigtigt, at eleverne oplever, at deres skolefag bidrager til viden og erfaringer, som de kan få brug for i en fremtidig uddannelse eller et job.

Afrunding

Med udgangspunkt i de 4 fagforløb skabes der i afrundingen rum for elevernes individuelle og fælles refleksion. Det er her eleverne får mulighed for at sætte ord på de potentielle oplevelser, erfaringer og tanker undervisningen har medført. I afrundingen ser eleverne således tilbage på undervisningen, og de bruger tid på at tale sammen om: Hvilke færdigheder/evner jobbet kræver? I hvilke fag i skolen bruger og lærer eleverne disse kompetencer? Hvor oplever de arbejdsglæde? Hvilke veje til job har fagpersonerne? Hvilke andre relaterede jobs kender eleverne? Afrundingen afsluttes med, at vejlederen kort fortæller, at forløbet fortsætter i 7. klasse, hvor eleverne skal arbejde videre med de 4 eud-indgange i "Uddannelse og Job".

Del 2 – undervisningsbaseret vejledning – '4 Veje', 7. klasse

4 Veje, del 2, som afholdes i 7. klasse, bygger videre på elevernes for-forståelser fra forløbet i 6. klasse, og organiserer og uddyber deres viden og forståelse for erhvervsuddannelsernes variation og opbygning - samt at erhvervsuddannelserne organiseres i 4 indgange. Der er fokus på at styrke elevernes kompetencer i at opdage, ordne, fokusere og forstå sig selv og verden via erfaringer, der øger elevernes forståelse for egne interesser samt deres begyndende kendskab til uddannelseslandskabet.

Forløbet i 7. klasse gennemføres over 1 skoledag, ca. 6 lektioner, eller det kan deles op så det kan afvikles over flere dage. Den undervisningsbaserede vejledning kombineres i dette forløb med kollektiv vejledning. Det er væsentligt i dette forløb, at der ikke arbejdes med egentlig valgafklaring [af elevens valg af ungdomsuddannelse], men med elevernes nysgerrighed, motivation og interesser for forskellige uddannelser.

Forløbet i 7. klasse starter med en kort opfølgning på forløbet fra 6. klasse – Hvad husker eleverne? Der er kort introduktion til ungdomsuddannelsernes overkategorier: eud/eux/gymnasiet. Der arbejdes med forskellige øvelser og aktiviteter, der støtter elevernes forståelse for, at erhvervsuddannelserne (eud og eux) er organiseret i 4 indgange: Kahoot, refleksionsøvelse i grupper over ord, der beskriver uddannelserne i de 4 indgange, gruppearbejde, hvor eleverne laver en plakat om en erhvervsuddannelse og praktisk anvendelse af Uddannelsesguiden.dk.

Evaluering af projektet

Center for Ungdomsforskning (CeFU) ved Aalborg Universitet står for evalueringen af projektet.

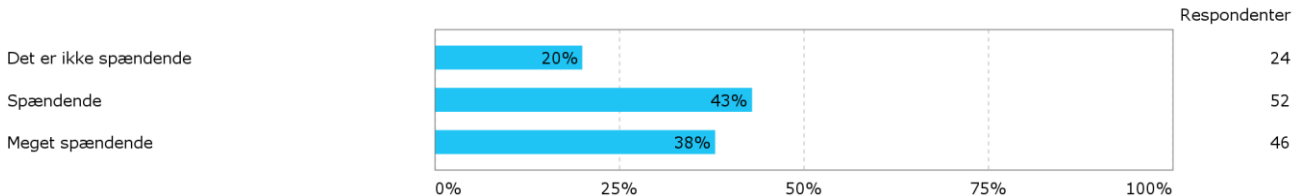
Evalueringens overordnede formål er at *tilvejebringe viden om virkningen af arbejdspakke 1 og 2 og de herudaf udviklede metoder og tilgange og de unges udvikling af karrierekompetencer som følge af de iværksatte tiltag.*

Som led i denne evaluering er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 7. klasse i Vallensbæk kommune, der har deltaget i del 1 & 2 i arbejdspakke 1.

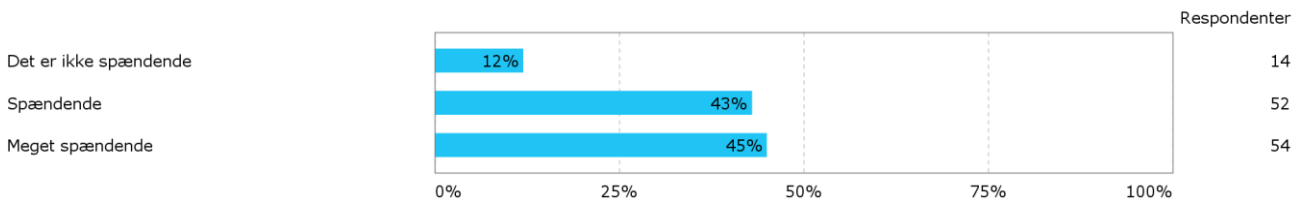
Nedenfor fremstilles udvalgte resultater fra spørgeskemaundersøgelsen. I alt har 133 elever fra Vallensbæk kommune deltaget i undersøgelsen, 73 drenge og 60 piger. Som det fremgår af beskrivelsen ovenfor, har der været arbejdet bevidst med elevernes *nysgerrighed, interesse og motivation*. Som det fremgår af tabel 1 og 2 nedenfor, er der tendens til, at dette bevidste arbejde sætter sig spor hos eleverne i forhold til elevernes oplevelse af nogle af de praktiske fag i skolen. Således synes 81 % af eleverne, at faget natur /

teknologi eller fysik/kemi er spændende eller meget spændende, og 88 % af eleverne synes faget Håndværk og design/madkundskab er spændende eller meget spændende.

Tabel 1: Hvilke fag synes du er spændende i skolen? - Natur/teknologi (6. klasse) eller fysik/kemi (7. klasse)

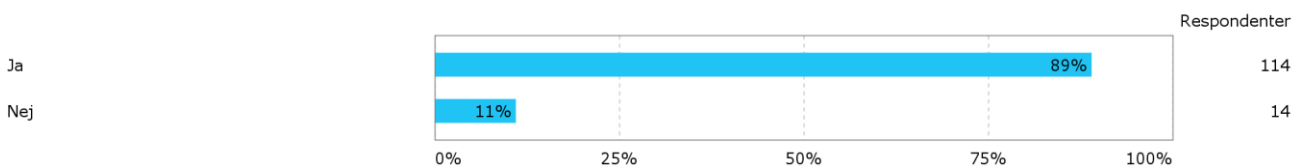

Tabel 2: Hvilke fag synes du er spændende i skolen? - Håndværk og design/madkundskab

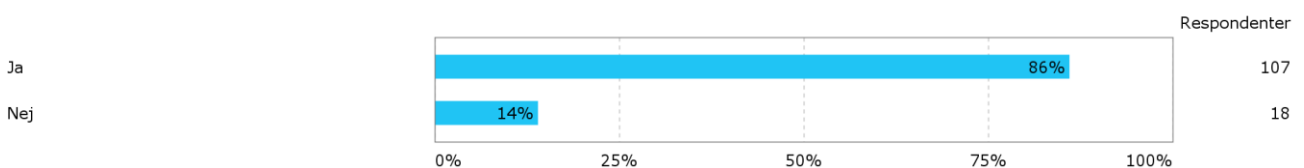

Der er altså noget der tyder på, at eleverne har stor interesse for nogle af de praktiske fag i 6. og 7. klasse, hvilket i sig selv er positivt i lyset af ambitionen om at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse efter grundskolen. Men spørgsmålet er, om dette kan relateres til de konkrete forløb, eleverne har deltaget i. Her peger spørgeskemaundersøgelsen på, at eleverne i høj grad kan huske forløbene, de har været igennem (tabel 3 & 4). Spørgeskemaundersøgelsen peger også på, at eleverne oplever, at det gør dem klogere på erhvervsuddannelserne (tabel 5 & 6) og, at det giver dem en fornemmelse for forskellige jobs og arbejdsmarkedet samt, hvilke evner man selv har, og som kan finde anvendelse her (tabel 7-13):

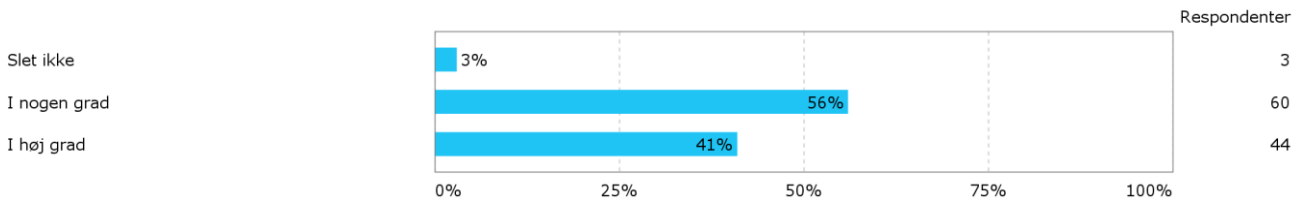
Tabel 3: Kan du huske faget "Uddannelses og Job"?

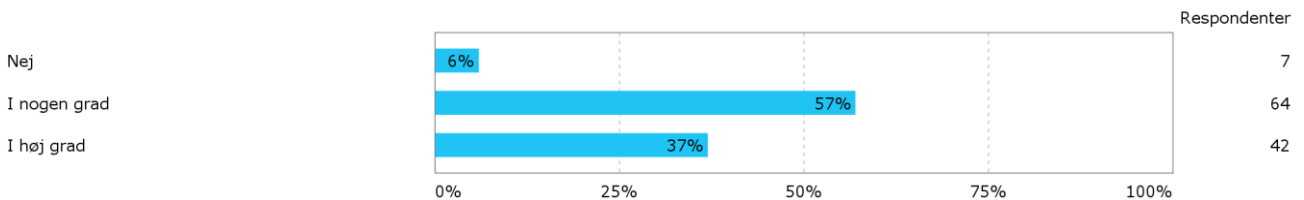
Tabel 4: Kan du huske forløbet?

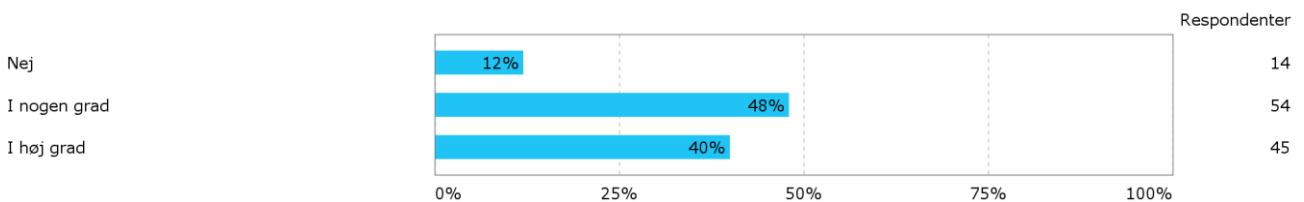
Tabel 5: Hvordan vurderer du forløbet på følgende områder? - Jeg blev klogere på de 4 erhvervsuddannelsesindgange?

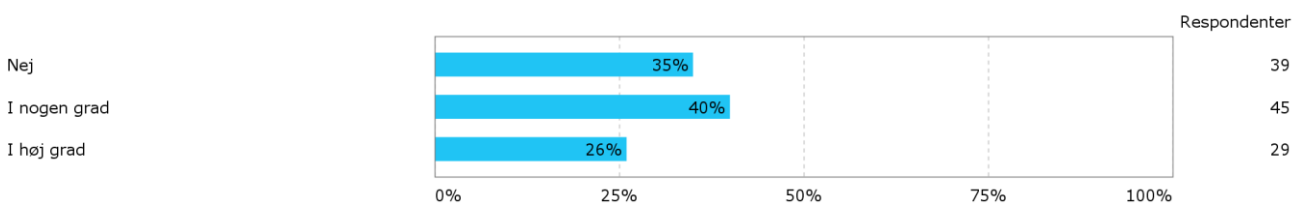
Tabel 6: Har du nu en fornemmelse for hvad de 4 erhvervsuddannelsesindgange er for noget?

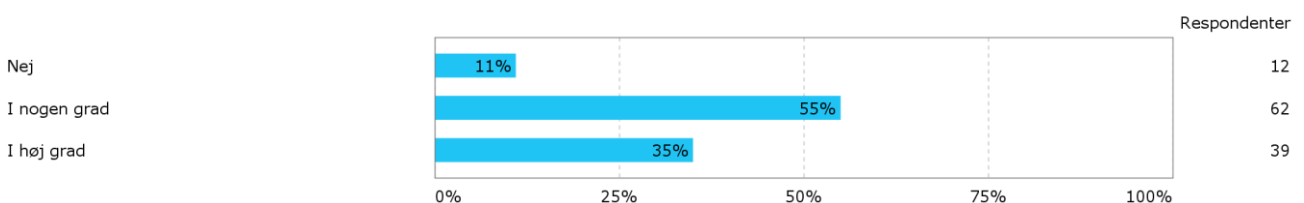
Tabel 7: Lærte du noget om nogle jobs, som du ikke kendte i forvejen?

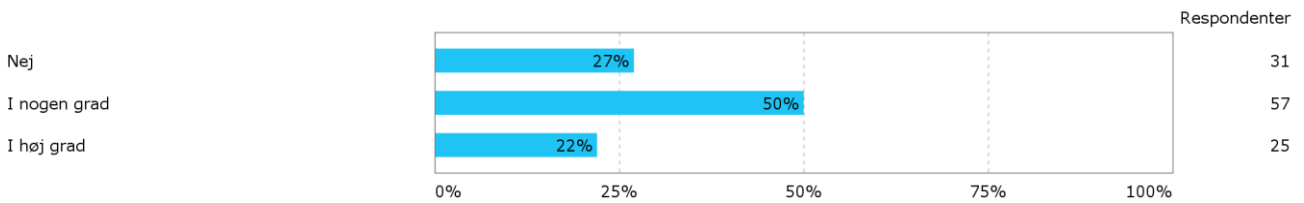
Tabel 8: Synes du, nogle af de jobs du lærte om, lyder spændende?

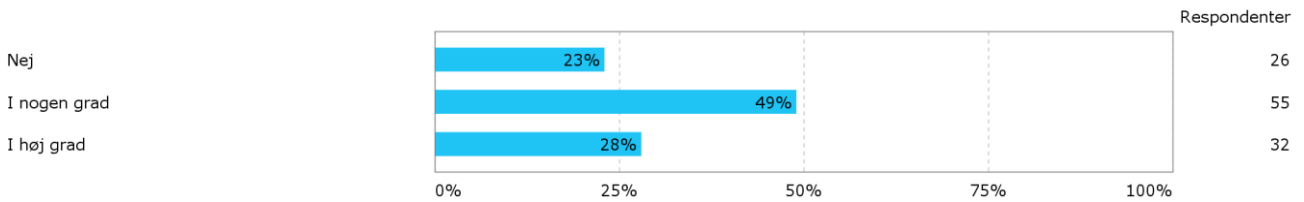
Tabel 9: Lærte du noget om, hvad andre tænker om deres arbejde?

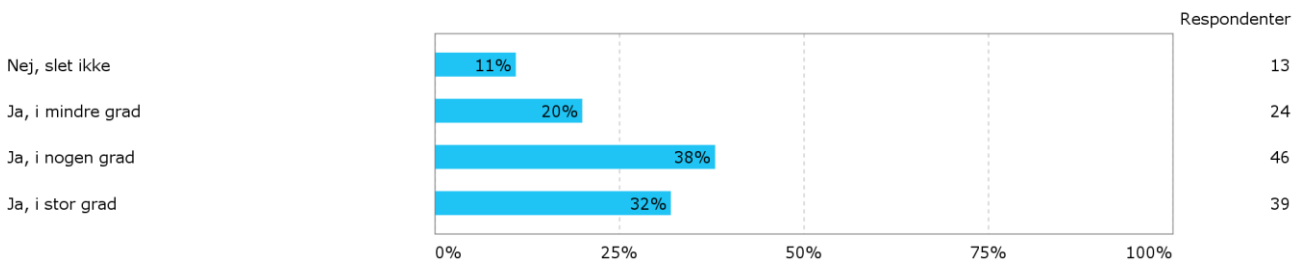
Tabel 10: Jeg er blevet klogere på, hvad jeg interesserer mig for (i forhold til uddannelse)?

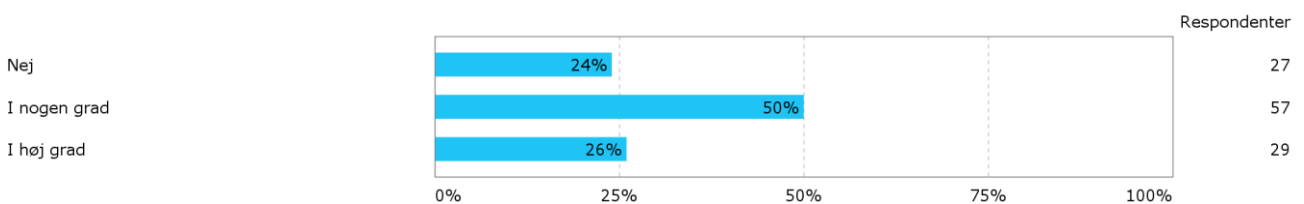
Tabel 11: Jeg er blevet klogere på, hvad jeg måske kan arbejde med som voksen?

Tabel 12: Har du nogle ideer til hvad du synes kunne være spændende at arbejde med som voksen?

Tabel 13: Blev du opmærksom på, at du har evner, der måske kan bruges inden for flere forskellige typer uddannelser?

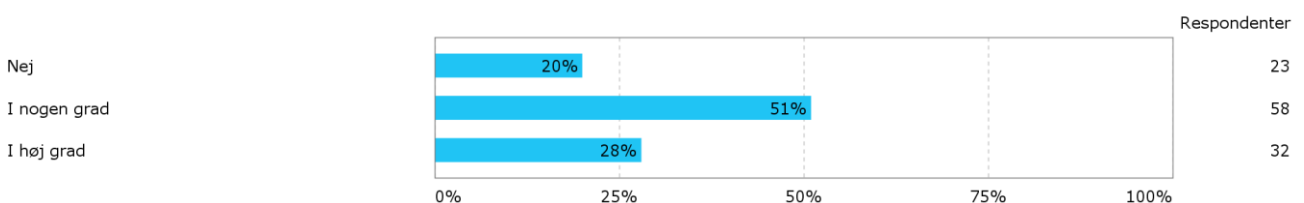

Det er for det første bemærkelsesværdigt, at så mange af eleverne (89 %) kan huske faget "Uddannelse & job" (tabel 3), idet det er et fag, mange lærere ofte har svært ved at udfolde meningsfuldt. Det er ligeledes positivt, at 86 % af eleverne kan huske forløbet med de 4 Veje (tabel 4). Derudover peger tabellerne på, at eleverne i høj grad har fået øjnene op for erhvervsuddannelserne og de 4 indgange. Således angiver 97 %, at de i nogen eller høj grad er blevet klogere på de 4 eud-indgange (tabel 5) og 94 % angiver, at de i nogen eller høj grad har fået en fornemmelse for de 4 indgange (tabel 6). Dette er et interessant resultat i lyset af, at elever i grundskolen generelt set har størst kendskab til de gymnasiale uddannelser, og har mindst til

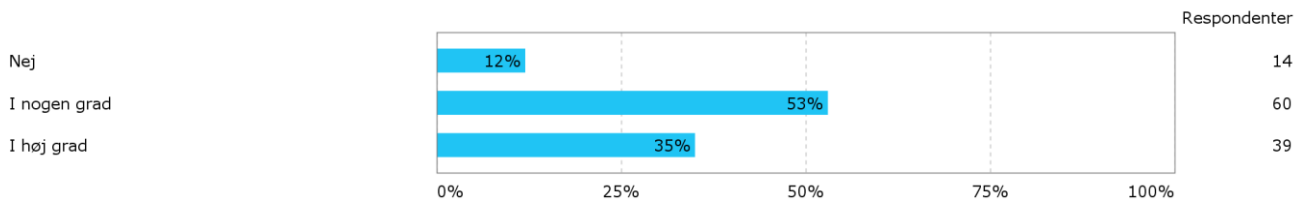
erhvervsuddannelserne. Fx angiver 65 % af eleverne i 8. klasse og 70 % af eleverne i 9. klasse, at de kender til erhvervsuddannelserne i en undersøgelse af unges valgovervejelser, mens 85 %, af eleverne i 8. klasse og 92 % af eleverne i 9. klasse angiver, at de kender stx og (Juul & Pless 2015).

Samtidig peger spørgeskemaundersøgelsen af de undervisningsbaserede vejledningsforløb på, at det har åbnet elevernes øjne op for arbejdsmarkedet og forskellige konkrete jobs, man kan have. 88 % af eleverne angiver således, at de i nogen grad eller høj grad har lært om jobs de ikke kendte (tabel 7) og 66 % angiver, at de i nogen grad eller høj grad synes, at de job de lærte om lyder spændende (tabel 8). 77 % angiver, at de i nogen grad eller høj grad er blevet klogere på, hvad man kan arbejde med som voksen (tabel 10) og 76 % angiver, at de i nogen grad eller høj grad er blevet opmærksomme på nogle evner de har, som kan bruges inden for forskellige typer af uddannelser (tabel 13). Dette er interessant i relation til, at unge i udskolingen (8. & 9. klasse), generelt har meget uklare forestillinger om et muligt fremtidigt arbejdsliv (Pless et al. 2016). De undervisningsbaserede vejledningsforløb har ikke som sådan arbejdet med specifikt at afklare de unges valg af job eller uddannelser, men har i højere grad arbejdet med elevernes interesser og nysgerrighed og med at konkretisere forskellige eksempler på jobs og erhvervsuddannelser. Undersøgelsen af de tidlige undervisningsbaserede vejledningsforløb i 6. og 7. klasse peger her på, at en stor del af de unge faktisk ad den vej får større viden om konkrete jobs, og hvilke der eventuelt kunne være spændende for dem, hvilket er i modsætning til det forventede set i relation til ovennævnte refererede undersøgelse af unges forestillinger om arbejdsliv i 8. og 9. klasse. Noget tyder således på, at de tidlige undervisningsbaserede vejledningsforløb, som de er udviklet og gennemført i projekt "Faglært til Fremtiden", formår at give eleverne i 6. og 7. klasse en viden om, interesse for og forståelse af, erhvervsuddannelserne. Ligeledes tyder det på, at forløbene åbner elevernes øjne for konkrete jobs og arbejdsmarkedet, der kunne være spændende for dem. Dette illustreres også af tabel 14-18 nedenfor, der ligeledes peger på, at eleverne oplever et stort udbytte af at have deltaget i forløbene.

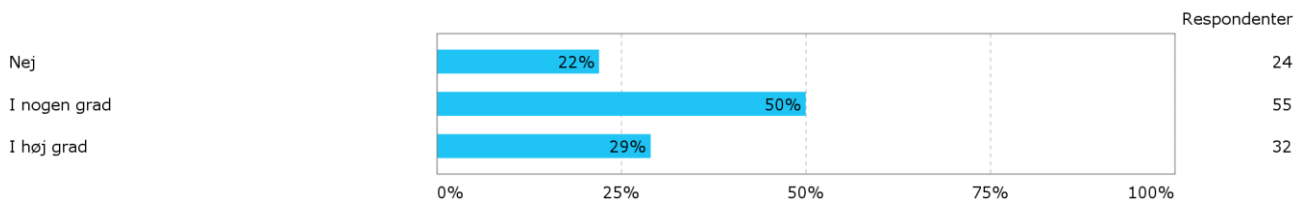
Tabel 14: Jeg blev klogere på hvad en kok laver?

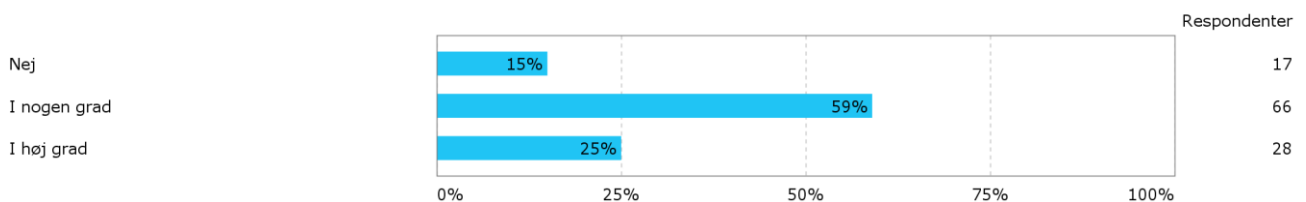
Tabel 15: Jeg blev klogere på, hvad en social- og sundhedsassistent laver?

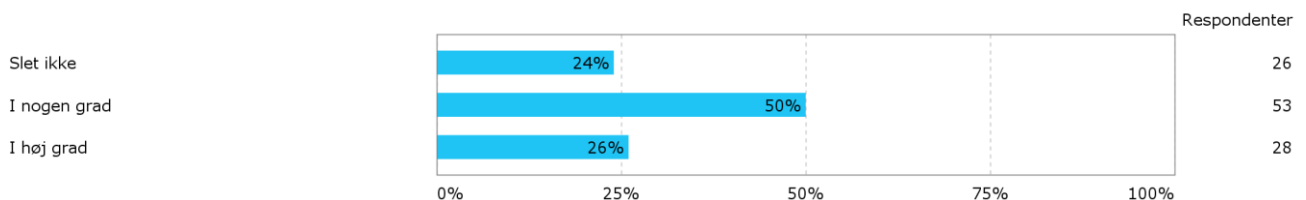
Tabel 16: Jeg blev klogere på, hvad en tømrer laver?

Tabel 17: Jeg blev klogere på, hvad en kontoruddannet laver?

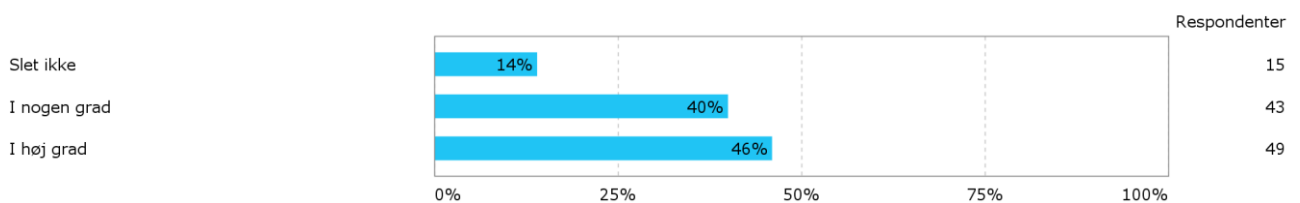

Tabel 18: Gjorde undervisningen dig nysgerrig på en eller flere af de 4 erhvervsuddannelsesindgange?

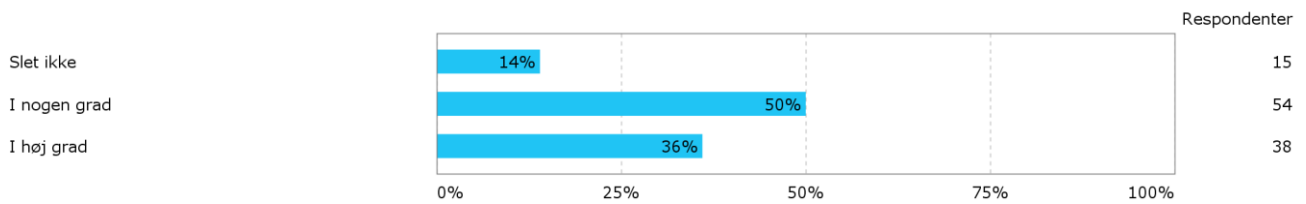

Slutteligt skal det nævnes, at de tidlige undervisningsbaserede vejledningsforløb i 6. og 7. klasse har haft den betydning, at eleverne får et konkret kendskab til vejledningsmuligheder på nettet (uddannelsesguide.dk), og hvor de kan finde vejledningsinformation, hvilket fremgår af tabel 19 og 20.

Tabel 19: Jeg fik et kendskab til hjemmesiden: www.uddannelsesguiden.dk?

Tabel 20: Undervisningen (i forløbet), gav mig mere viden om, hvordan jeg kan finde information om uddannelse?

Opsummering og perspektiver

Opsummerende peger de foreløbige resultater på, at indsatsen med tidlige undervisningsbaseret vejledning om eud og professionsmuligheder i 6. og 7. klasse har en række positive udfald. De unge oplever at få en introduktion til eud-området, der giver dem en bevidsthed om området og de muligheder, der er. Det ser også ud til at kombinationen af virkelighedsnære personer, fag og historier, samt frakoblingen fra en ensidig fokusering på uddannelsesvalget rummer nogle interessante og tankevækkende potentialer, som projekter vil forfølge videre i den fortsatte evaluering. Det det peger også på et videre behov for yderligere forskning – for nok viser projektet lovende takter, og der er mange gode elementer tilstede, men det er et åbent spørgsmål, der kalder på mere forskning, om dette i sig selv er nok til at øge andelen af unge, der rent faktisk søger ind på en af de 4 eud-indgange.

Mere information om undersøgelsen?

Kontakt: Arnt Louw, lektor, Center for Ungdomsforskning, avl@learning.aau.dk eller tel: (+45) 31 95 45 30

Referencer

Juul, T. M., & Pless, M. (2015). Unges uddannelsesvalg i tal: Midtvejsrapport i forsøgs- og udviklingsprojektet 'Fremtidens Valg og Vejledning'. Center for Ungdomsforskning.

Pless, M., Juul, T. M., & Katznelson, N. (2016). Uddannelsesvalg, vejledning og karrierelæring i et ungeperspektiv. (Open Access udg.) Aalborg Universitetsforlag.

